

YouTube-videon som lärresurs – en ny literacypraktik i elevers skolarbete

Erika Sturk, Karlstads universitet, och Ann-Christin Randahl, Göteborgs universitet

Idag använder många elever lärare på sociala medier som en resurs för sitt lärande (Gil-Quintana m.fl., 2020; Randahl, m.fl., 2020). I en enkätstudie med 1 065 elever på högstadiet och gymnasiet uppger 78,9 % respektive 92,2 % att de använder sig av videor som lärare laddar upp på YouTube och TikTok (Randahl m.fl., 2023). Lärare på sociala medier är således en etablerad resurs i skolarbetet men forskningen är begränsad om hur denna resurs tas i bruk. Denna studie syftar till att utforska elevers användning av videor som lärare laddar upp på sociala medier genom att identifiera återkommande literacyhändelser som elever beskriver att de ägnar sig åt i denna ”nya” literacypraktik (Barton, 2007; Barton & Hamilton, 2000). I studien intresserar vi oss särskilt för vilken roll och funktion denna resurs utgör i elevers lärande och hur eleverna redogör för sitt meningsskapande.

I intervjuer med elever på högstadiet och gymnasiet ställs frågor om i vilka sammanhang eleverna tar hjälp av dessa resurser samt hur de går till väga för att identifiera och tillgodogöra sig innehållet. Eleverna ombeds också att visa klipp som de har använt och beskriva hur de praktiskt går tillväga när de tittar på en video.

Preliminära resultat visar att elever använder sig av lärare på sociala medier utanför lektionstid och framför allt inför prov. Eleverna beskriver hur resursen fungerar för att snabbt få hjälp, repetera ett innehåll och lära sig i sin egen takt. Några återkommande literacyhändelser i elevernas utsagor är att de för anteckningar eller skriver av text ordagrant från skärmen samtidigt som de tittar på dessa videor. När de inte förstår innehållet pausar de och spelar om. Det förekommer också att de skriver frågor i kommentarsfältet och ber om förtydliganden.

Referenser

- Barton, D. (2007). *Literacy: an introduction to the ecology of written language*. (2. ed.). Blackwell.
- Barton, D. & Hamilton, M. (2000). Literacy practices. I D. Barton, M. Hamilton & R. Ivanič (Red.), *Situated literacies: reading and writing in context* (s. 7–14). Routledge.
- Gil-Quintana, J., Malvasi, V., Castillo-Abdul, B. & Romero-Rodríguez, L. M. (2020). Learning Leaders: Teachers or Youtubers? Participatory Culture and STEM Competencies in Italian Secondary School Students. *Sustainability*, 12(18), 7466. <https://doi.org/10.3390/su12187466>
- Randahl, A-C., Nilsberth, M. & Olin-Scheller, C. (2023). Teachers online – a resource in students’ learning. NERA 2023.
- Randahl, A-C., Olin-Scheller, C. & Nilsberth, M. (2020). Nya rum för lärande? E-lärare som resurs för gymnasieelever i ett utvidgat och digitaliserat klassrum. *KAPET Karlstads universitets Pedagogiska Tidskrift*, 16(2), 17–26. [KAPET 2-2020 Randahl Olin-scheller & Nilsberth \(diva-portal.org\)](#)